

Persbericht Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) 5 december 2019

Academische onderzoekers en universitaire beleidsverantwoordelijken worden regelmatig geconfronteerd met prangende en cruciale vragen over het respect voor de mensenrechten in een partnerland, bij een partnerinstelling, en zelfs bij individuele personen. Zij nemen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid in dit domein op, maar wensen dit nog verder te versterken. In de aanloop naar Internationale Mensenrechtendag reikt de Vlaamse Interuniversitaire Raad de universiteiten een reeks concrete richtsnoeren aan onder de vorm van een mensenrechtentoets.

Ook de steeds meer op internationale samenwerking gerichte academische wereld is niet immuun voor risico's op schendingen van de mensenrechten. Welke houding kunnen, willen of moeten de universiteiten en hun medewerkers in dergelijke gevallen aannemen? Hoe kunnen zij zich hierover beter informeren, aan hun medewerkers de nodige vorming verschaffen, en passende acties ondernemen? Uiteraard zijn de Vlaamse universiteiten reeds gebonden door een aantal juridische bepalingen op het vlak van de mensenrechten. Ze wensen echter op dit vlak een veel bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid op te nemen. Op advies van een interuniversitaire werkgroep onder voorzitterschap van professor Stephan Parmentier (KU Leuven) wordt nu een mensenrechtentoets ter beschikking gesteld: een praktisch werkinstrument voor zelfregulering.

“Het is de bedoeling de mensenrechtentoets toe te passen op nieuwe samenwerkingen en op de hernieuwing van lopende onderwijs- of onderzoekssamenwerkingen. We houden daarbij zowel de beoogde partnerinstellingen als de voorgestelde activiteiten kritisch tegen het licht”, zegt Luc Sels, voorzitter van de Vlaamse Interuniversitaire Raad. “Elke universiteit heeft het engagement uitgesproken om de mensenrechtentoets in haar werking te verankeren. Hoe dat precies gebeurt, zal vanzelfsprekend verschillen van universiteit tot universiteit”.

Het overgrote deel van de internationale samenwerkingen van onze universiteiten levert geen problemen op. Toch is het goed om te beschikken over een set van praktische richtsnoeren die het bewustzijn voor de problematiek aanscherpt en ook aangeeft hoe om te gaan met probleemsituaties. Eind 2020 zal de VLIR evalueren hoe ver de Vlaamse universiteiten staan in de realisatie van hun engagement en waar eventueel moet worden bijgestuurd.

Mensenrechtenschendingen worden vaak geassocieerd met landen buiten de EU, maar ook binnen de Unie kunnen er zich problemen voordoen. “Op meerdere plaatsen binnen de EU ligt de academische vrijheid onder vuur. We zullen dan ook bij toekomstig Europees Commissaris voor Justitie Didier Reynders aandringen dat hij in zijn periodieke review van de lidstaten ook voldoende

aandacht besteedt aan academische vrijheid.”, aldus Koen Verlaeckt, secretaris-generaal van de Vlaamse Interuniversitaire Raad.

Het rapport *Aanbevelingen voor de invoering van een mensenrechtentoets aan de Vlaamse universiteiten*, is als download beschikbaar op de VLIR-website:

https://vlir.be/beleidsdomeinen/internationalisering/#tab_3

Contact:

- Luc Sels, voorzitter VLIR, luc.sels@kuleuven.be, 0479 53 15 68
- Koen Verlaeckt, secretaris-generaal VLIR, koen.verlaeckt@vlir.be, 0477 27 11 95